

Апстракт: Стваралаштво Алеша Дебељака (1961–2016), чувеног словеначког песника, истанчаног есејисте и интелектуалца, могуће је у погледу садржине поделити на три области: на његову дубоко личну поезију, на његово стручно, тј. научно дело и на његове друштвенополитичке есеје, односно, коментаре. Те три области, иако се међусобно разликују, у широком потезу повезује окидач Дебељаковог стваралачког набоја, а то је: одговорност индивидуе према друштву и ближњем.

Имајући то на уму, посебно место у Дебељаковом опусу заузима есејистика, будући да се у њој у највећем броју случајева бави простором који га је као индивидуу дефинисао од детињства, то јест, Југославијом, а пре свега њеним језивим распадом и последицама које је тај догађај имао за људе који су ову земљу у целини схватили као своју. У чланку се потом бавим трима Дебељаковим текстовима, „Сумраком идола“, „Балканским брвном“ и есејом „Како постати човек“. Моја истраживачка теза односи се на присуство Југославије као теме у Дебељаковој библиографији. Три изабрана текста написана су у периоду од двадесет година, сва три без изузетака показују Дебељаков бол због распада мултиетничке, културно богате заједнице, која му је обезбедила темељ на којем је формирао сопствену верзију идентитета, коју је с поносом називао космополитском. Методологија коју сам користио у чланку углавном је компаративна, а садржи и трагове филозофског мишљења, будући да се промишљају појмови идентитета као онтолошког бића, више/интер/културалности и космополитизма.

Кључне речи: Алеш Дебељак, Југославија, идентитет, есеј, космополитизам